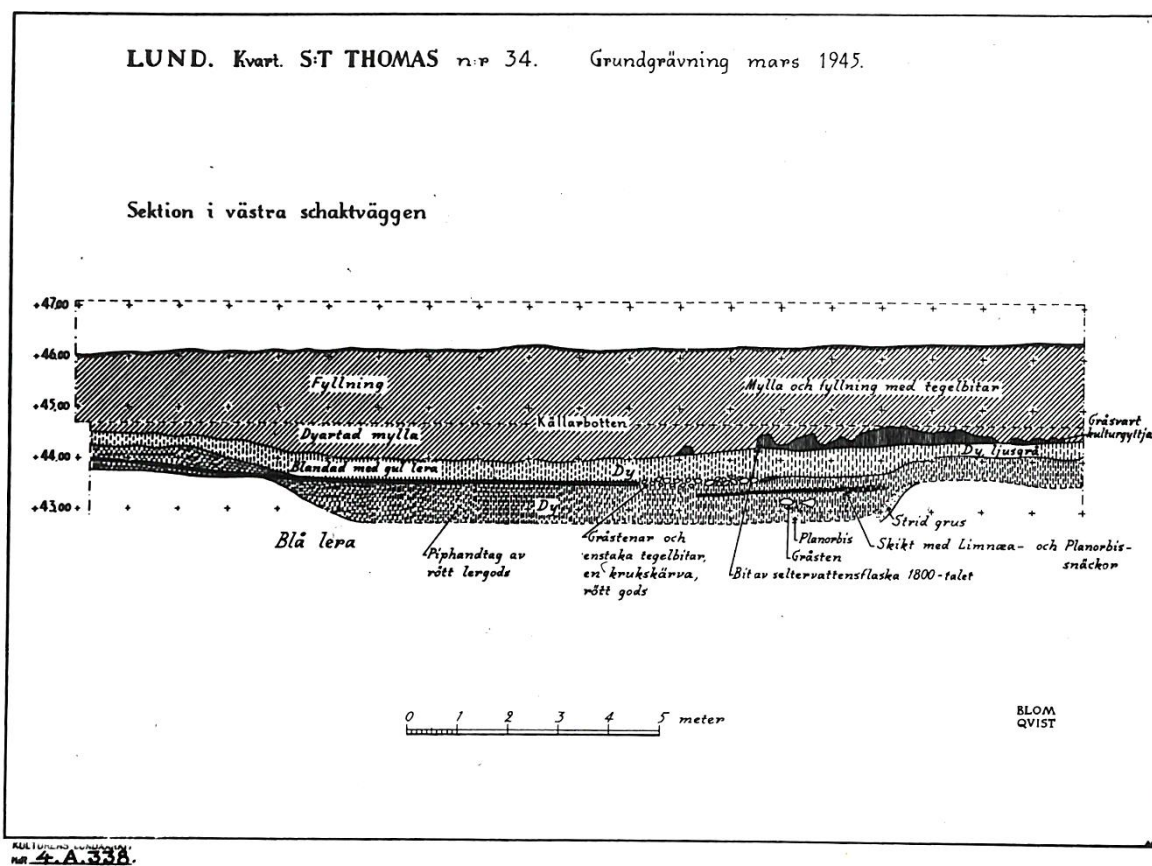

Kv Sankt Thomas 34

RAÄ Lund 73:1 / L1988:5459
Lunds stad och kommun, Skåne län
Arkeologisk schaktningsövervakning 2020
Adam Hultberg

Titel: Kv Sankt Thomas 34

Författare: Adam Hultberg

Kulturmiljörapport: 2020:69

Omslagsbild: Sektionsritning från grundgrävning år 1945, signerad Ragnar Blomqvist. Kulturens LA-arkiv.

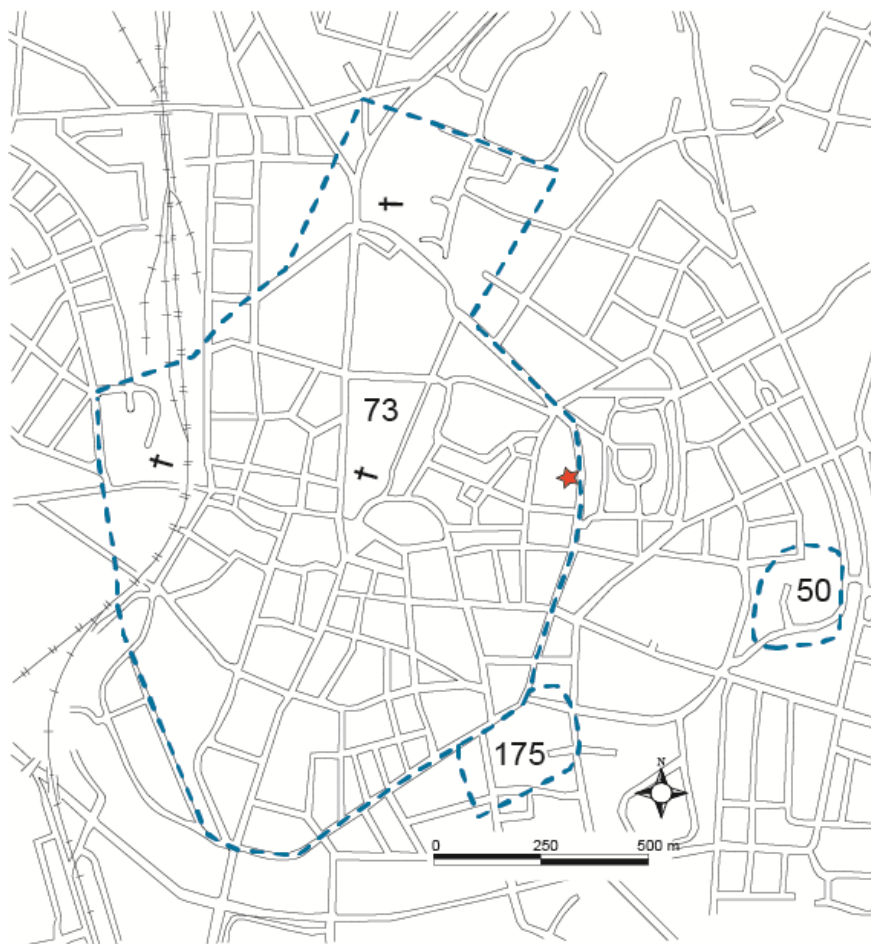
Upphovsrätt: Där inget annat är angivet, enligt Creative Commons licens CC BY

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	2
Fornlämningsmiljö	2
Tidigare arkeologiska iakttagelser	3
Genomförande och resultat	3
Schakt 1.....	4
Schakt 2.....	4
Kulturlagerstatus.....	5
Förslag på fortsatta åtgärder	5
Administrativa och tekniska uppgifter	6
Referenser	7
Bilaga 1. Sektionsritningar	8

Sammanfattning

- En arkeologisk undersökning i form av en schaktningsövervakning har genomförts på fastigheten Sankt Thomas 34 i Lunds medeltida stadskärna. Undersökningen föranleddes av att fastighetsägaren, Brf Botanicum, genomförde ledningsdragningar för dag- och spillvatten. Arbetena genomfördes i enlighet med Länsstyrelsens beslut (431-7092-2020, Kulturens projektnummer A_2020_0068).
- Ett schakt grävdes längs med byggnadens östra fasad, ut mot Östra Vallgatan. Schaktdjupet uppgick till i genomsnitt 0,45 meter. Inga intakta äldre kulturlager påträffades.
- Mitt för byggnaden upptogs ett djupschakt om 2,30 meters djup, för att ansluta till stamledningen ute i Östra Vallgatan. Schaktdjupet överskred det som specificerats i beslutet, men då massorna endast bestod av återfylld sand tilläts arbetet fortskrida och stämdes av med Länsstyrelsen i efterhand.
- Ett schakt grävdes på fastighetens innergård cirka 2,50 meter väster om byggnaden, med fyra stickschakt som anslöt till denna. Schaktdjupet ökade från söder till norr och uppgick som mest till 0,70 meter. Sentida rasering och ett möjligt odlingslager berördes.

Figur 1. Lunds medeltida stad, fornlämning 73:1, med platsen för undersökningen markerad med en röd stjärna.

Inledning

En arkeologisk undersökning i form av en schaktningsövervakning har genomförts på fastigheten Sankt Thomas 34 i Lunds medeltida stadskärna. Undersökningen föranleddes av att fastighetsägaren, Brf Botanicum, genomförde ledningsdragningar för dag- och spillvatten. Arbetena genomfördes i enlighet med Länsstyrelsens beslut (431-7092-2020, Kulturens projektnummer A_2020_0068).

Fornlämningsmiljö

Kvarteret Sankt Thomas följer stadsvallens sträckning i den medeltida stadens nordöstra utkant. Kvarterets västra gräns utgörs av Tomegatan som i norr mynnat ut i Tomegapet, en av öppningarna i vällen. Stadsvallen uppfördes under medeltiden och fungerade som tullgräns fram till år 1811.

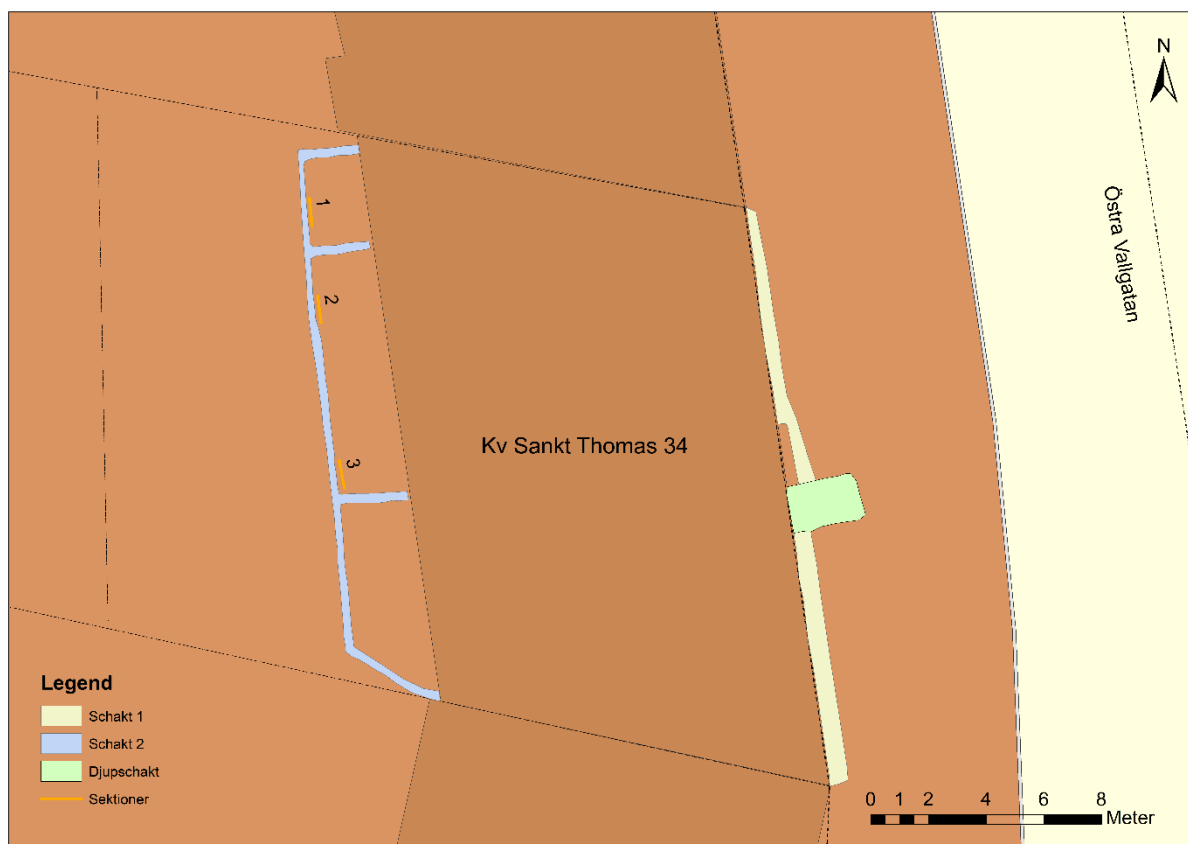
På fastigheten Sankt Thomas 34 står sedan år 1945 ett flerbostadshus om fem våningar, uppfört i rött tegel (Bevaringskommittén 1983:138). Denna byggnad föregicks av ett mindre gathus, uppfört år 1861 (Kulturens LB-arkiv).

Tidigare arkeologiska iakttagelser

Den aktuella fastigheten har tidigare varit föremål för arkeologiska undersökningar. I samband med att flerbostadshuset uppfördes år 1945, dokumenterades en stensatt brunn samt rester efter en damm (Kulturens LA-arkiv). År 2011 gjordes en arkeologisk förundersökning på innergården, i samband med dräneringsarbeten. Även då dokumenterades dammen, direkt väster om byggnaden. Även ett odlingslager dokumenterades, vilket tolkades vara medeltida, på ett djup av 1,50 meter (Guldåker 2012).

I Östra Vallgatan gjordes omfattande arbeten år 2014. Direkt utanför fastigheten kunde den medeltida stadsvallen dokumenteras på ett djup av 0,80 meter under dagens marknivå. Under vallen framkom medeltida kulturlager, en tomträna, och en härd (Guldåker 2016:28).

Genomförande och resultat

Figur 2. Schaktöversikt, kvarteret Sankt Thomas 34. © Lantmäteriet

Schakt 1

Schaktet grävdes längs med byggnadens östra fasad, ut mot Östra Vallgatan. Schaktdjupet uppgick till i genomsnitt 0,45 meter. Inga intakta äldre kulturlager påträffades.

Mitt för byggnaden upptogs ett djupschakt om 2,30 meters djup för att ansluta till stamledningen ute i Östra Vallgatan. Schaktdjupet överskred det som specificerats i beslutet, men då massorna endast bestod av återfylld sand tilläts arbetet fortskrida och stämdes av med Länsstyrelsen i efterhand.

På grund av den stora mängden äldre ledningsdragningar gjordes anslutningen till stamledningen genom att en tunnel grävdes från djupschaktet i schakt 1.

Figur 3. Anläggaren tunnelgräver i djupschaktet inom schakt 1.

Schakt 2

Schaktet grävdes på fastighetens innergård cirka 2,50 meter väster om byggnaden, med fyra stickschakt som anslöt till denna. Schaktdjupet ökade från söder till norr och uppgick som mest till 0,70 meter.

I stickschakten närmast byggnaden kunde återfyllnadsmassor dokumenteras cirka 2,00 meter ut, vilket väl överensstämmer med schaktet som dokumenterades år 2011 (Guldåker 2012).

I sektionerna kunde lager innehållande raseringsmaterial dokumenteras från ett djup av 0,20–0,25 meter under dagens marknivå. I en av sektionerna kunde ett tjockare lager dokumenteras som tolkas som ett utjämningslager, alternativt ett sentida odlingslager.

Kulturlagerstatus

Endast sentida raserings- och utjämningslager berördes, varför bevaringsförhållandena på de äldre kulturlagren ej kunde bedömas.

Förslag på fortsatta åtgärder

Arbetet avslutat. Inga vidare åtgärder krävs.

Administrativa och tekniska uppgifter

Länsstyrelsens dnr	431-7092-2020
Fornlämningsnr	RAÄ Lund 73:1
Lämningsnr, fornreg	L1988:5459
Kulturens projektnr	A_2020_0068
Trakt/kvarter/fastighet	Sankt Thomas 34
Socken	Lunds stad
Kommun	Lunds kommun
Län	Skåne län
Typ av exploatering	Ledningsdragning
Uppdragsgivare	Brf Botanicum
Typ av undersökning	Arkeologisk schaktningsövervakning
Ansvarig institution	Kulturen
Fältarbetsledare	Adam Hultberg
Övrig personal	Linnea Lidh
Fältarbetstid	2020-09-01 – 2020-09-09
Fälttid, arkeolog, tim	4 h
Fälttid, maskin, tim	-
Yta, m²	21 m ²
Kubik, m³	18 m ³
Schaktmeter, m	46 m
Fyndmaterial	Inga fynd tillvaratogs
Ritning, dokumentation	2 st A3 ritfilm: sektionsritningar skala 1:20, planritning skala 1:100, Digitala inmättningsfiler i Kulturens stads-GIS
Foto	4 digitala fotografier
Analyser	-
Arkivmaterial, förvaring	Kulturens LA-arkiv under fastighetsbeteckningen Sankt Thomas 34

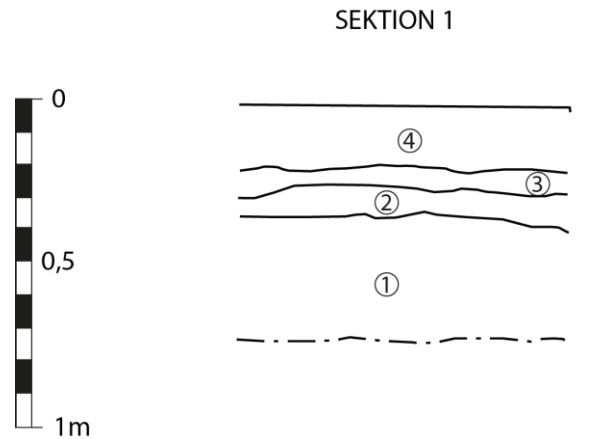
Referenser

Bevaringskommittén. 1983. *Lunds stadskärna. Bevaringsprogram Krafts rote*. Lund.

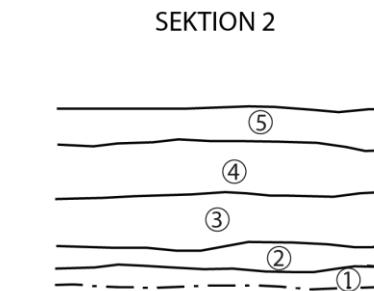
Guldåker, A. 2012. Kv Sankt Thomas 34. Arkeologisk schaktningsövervakning 2011. *Arkeologiska arkivrapporter från Lund, nr 404*. Kulturen. Lund.

Guldåker, A. 2016. Innerstaden 2:1 Östra Vallgatan. Arkeologisk schaktningsövervakning 2014. *Kulturmiljörapport 2016:8*. Kulturen. Lund.

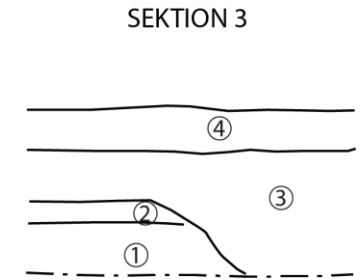
Bilaga 1. Sektionsritningar

1. Grå lera, kompakt. Innehåller enstaka tegelbrockor. Utjämning? Odlingslager?
2. Brunt och grått, smuligt lager med raseringsmaterial. Tegel, sten, kalkbruk och träkol.
3. Sandlinser av vit och brun sand. Sten och lerfläckar. Utjämning/rasering?
4. Matjord.

1. Vit sand. Innehåller raseringsmaterial, tegel, sten, spik.
2. Lager av värmepåverkad sand och träkol.
3. Grå lera, kompakt. Innehåller tegelkross, kalkprickar och träkol.
4. Ljusgrå lera. Kompakt. Homogent. Utjämning?
5. Matjord.

1. Rasering i sand. Gula tegelbrockor.
2. Sandlinser småsten.
3. Grå lera, kompakt, enstaka träkol och tegelflis. Utjämning.
4. Matjord.

2020

- 2020:25 Kv Domkyrkan 1, 2, Sankt Laurentius 2, 3, Sankt Mikael 13, 14 och Svartbröder 3. Fornlämning RAÄ 73:1/L1988:5459, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne län, Arkeologiska schaktningsövervakningar 2017-2019. Amanda Sjöbeck.
- 2020:26 Kv Kulturen 24 & Kv Tegnér 1, RAÄ 73:1/L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologiska schaktningsövervakningar 2017 – 2019. Adam Hultberg.
- 2020:27 Kv Kryptan 10, RAÄ 93:1/ L1988:6337, Södra Sandby socken, Lunds kommun, Skåne län. Geoteknisk undersökning 2017. Amanda Sjöbeck.
- 2020:28 Kv Kryptan 10, RAÄ 93:1/ L1988:6337, Södra Sandby socken, Lunds kommun, Skåne län. Geoteknisk undersökning 2017. Amanda Sjöbeck.
- 2020:29 Kv Carl Holmberg 2, RAÄ 73:1 / L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne Län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2020. Adam Hultberg.
- 2020:30 Kv Brunius 18, RAÄ 73:1 / L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne Län. Arkeologisk förundersökning 2014–2015. Niclas Kronroth.
- 2020:31 Stora Råby 34:38, RAÄ Stora Råby 10:1 / L1988:6568, Stora Råby socken, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2020. Adam Hultberg.
- 2020:32 Lund 73:1, RAÄ Lund 73:1, L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. VA i Lunds innerstad. Arkeologiska schaktningsövervakningar 2016–2017. Linnea Lidh.
- 2020:33 Kyrkogatan 13, Fornlämning RAÄ Lund 73:1, Lämningsnummer L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2019. Truls Månsson.
- 2020:34 Kv Sankt Jakob 13, RAÄ Lund 73:1, L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2017. Linnea Lidh.
- 2020:35 Vagnmansgårdens lada, Landskrona, Landskrona stad, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2020. Carita Melchert, Victoria Hult.
- 2020:36 Kv Kulturen 4–8, RAÄ Lund 73:1, L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk förundersökning 2019/2020. Aja Guldåker.
- 2020:37 Kv Paradis 43, RAÄ Lund 73:1 / L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2019. Adam Hultberg.
- 2020:38 Kv Dövstumskolan 11, fornlämning RAÄ Lund 73:1/L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk utredning 2016. Gertie Ericsson och Johan Wallin.
- 2020:39 Kv Botulf 11, fornlämning RAÄ Lund 73:1/lämningsnr L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2019. Linda Billström.
- 2020:40 Kv Gylleholm 14, fornlämning RAÄ Lund 175:1/lämningsnr L1988:5060, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk kontroll 2020. Linda Billström.
- 2020:41 Döbeln 8, Krognoshuset, Lund, Lunds kommun, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2019-2020. Carita Melchert.
- 2020:42 Trolle Ljungby kyrka, Trolle Ljungby socken, Kristianstads kommun, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2020. Carita Melchert.
- 2020:43 Åhus 55:51, lämningsnr L1990:4674, Transval, fornlämning Åhus 35, Åhus socken, Kristianstads kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2016-2017. Gertie Ericsson och Krister Kåm Tayanin.
- 2020:44 Norra Rörums kyrka, Norra Rörums socken, Höörs kommun, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2019-2020. Carita Melchert.
- 2020: 45 Ekska huset, St Peter 28, Lund, Lunds kommun, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2020. Carita Melchert.
- 2020:46 Västerstads kyrka, Västerstad, Hörby kommun, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2020. Victoria Hult
- 2020:47 Östraby kyrka, Östraby, Hörby kommun, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2020. Victoria Hult
- 2020:48 Flyinge 22:40, Flyinge Kungsgård, Lunds kommun, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2020. Carita Melchert.
- 2020:49 Flyinge 22:40, Flyinge Kungsgård, Lunds kommun, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2020. Carita Melchert.
- 2020:50 Åkarp 3:2, RAÄ Uppåkra 46/L1986:5285. Uppåkra socken, Burlövs kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2016. Ivan Balic och Aja Guldåker.

- 2020:51 Nordstjärnan 56, fornlämning RAÄ Trelleborg 19:1/Lämningsnr 1988:7459, Trelleborg, Trelleborgs kommun, Skåne län. Arkeologisk förundersökning 2020. Linda Billström.
- 2020:52 Södra Esplanaden, fornlämning RAÄ Lund 73:1/Lämningsnr 1988:5459, Lund, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2016–2017. Mattias Karlsson och Aja Guldåker.
- 2020:53 Kv. Föreningen 13, Lund. Lund fornlämning 73:1, Lunds stad, Lunds socken, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2018. Mattias Karlsson.
- 2020:54 Kv. Kråkelyckan 6, Lund. Lund fornlämning 73:1, Lunds stad, Lunds socken, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2019. Mattias Karlsson.
- 2020:55 Kv Bispen 1, fornlämning 73:1/Lämningsnr L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2019. Gertie Ericsson.
- 2020:56 Östarp 1:3, Gamlegård Kulturens Östarp, Sjöbo kommun, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2020. Carita Melchert.
- 2020:57 Öveds kyrkogård, Öveds socken, Sjöbo kommun, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2020. Carita Melchert.
- 2020:58 Kv Domkyrkan 2, kv Historiska museet 1 och Innerstaden 2:1, fornlämning RAÄ Lund 73:1/L1988:5359, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2012. Gertie Ericsson.
- 2020:59 Håslövs mölla, Södra Håslöv 18:2, Vellinge kommun, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2020. Henrik Borg.
- 2020:60 Kv Färgaren 29, fornlämning RAÄ Lund 73:1/L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2019. Linda Billström.
- 2020:61 Kv Billegården 21, fornlämning RAÄ Lund 73:1/L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning och slutundersökning 2013. Ivan Balic.
- 2020:62 Kv Färgaren 26, fornlämning RAÄ Lund 73:1/L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk kontroll och schaktningsövervakning 2016–2017. Aja Guldåker
- 2020:63 Kv Gråbröder 17, fornlämning RAÄ Lund 73:1/Lämningsnr L1988:5459. Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2019. Linda Billström.
- 2020:64 Kv Föreningen 16, fornlämning RAÄ Lund 73:1/Lämningsnr L1988:5459. Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2019. Linda Billström.
- 2020:65 Flyinge 22:40. Fornlämning RAÄ Södra Sandby 81:1/Lämningsnr L1988:7494. Flyinge, Södra Sandby socken, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2020. Linda Billström.
- 2020:66 Sankt Jakob 4 och 13. Fornlämning RAÄ Lund 73:1/Lämningsnr L1988:5459. Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk förundersökning 2016. Aja Guldåker.
- 2020:67 Liberiet, fornlämning RAÄ 73:1/Lämningsnr L1988:5459. Kv Sankt Laurentius 3, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologiska schaktningsövervakningar 2014 till 2019. Gertie Ericsson.
- 2020:68 Stora Råby 34:40, RAÄ Stora Råby 10:1 / L1988:6568, Stora Råby socken, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2020. Adam Hultberg.
- 2020:69 Kv Sankt Thomas 34, RAÄ Lund 73:1 / 1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2020. Adam Hultberg.